

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din

TRST nedelja 11. julija 1948

ZA ZGRADITEV NOVIN ZIDOV
NA SLOVANSKEM KULTURNEM POGORISCU

DCSEDANJ ZNESEK	639.681 lir
MAJDA RUPENA	100.000
SKUPAJ	739.681 lir

(Dolnje prispevke objavljamo na 3. strani.)

Spedizione in abbon. postale
Postnina plačana v gotovini

Štev. 946

Mar bo posledica še vedno nespremenjenih fašističnih zakonov: NOVA KRIVICA PROTI NAŠEMU DELAVSTVU?

Aretirani sindikalisti izpuščeni na začasno svobodo proti kavciji-Zakon, po katerem jim bodo v torek sodili, je isti, ki prepoveduje enakopravnost slovenščine pred sodišči

Veliko ogorčenje, ki je zaradi aretacije članov treh tovarniških odborov zajelo vse tržaško demokracijo, prebivalstvo, ki ga najbolje izražajo nroglas vseh naših demokratičnih organizacij in brezštevne protestne resolucije, je prisililo oblasti, da so 17 aretiranih tovarišev morala izpuščiti na začasno svobodo proti kavciji. To se je zgodilo večerjaj zjutraj ob poldeseti uri, ko je bilo pred vojaškim sodiščem nadaljevanje razprave, kakor smo že poročali. Obtoženo tovarišo so razdelili na tri skupine: Zaharija, Lukša in Poberga se izpuščijo na začasno svobodo proti plačilu 35.000 lir kavciji. Danjelut in Rešic proti plačilu 10.000 lir, vsi ostali tovariši pa proti plačilu 20.000 lir.

Poziv Enotnih sindikatov za sklad solidarnosti z aretiranimi tovariši je takoj našel med našim ljudstvom velik odziv. Pri ACEGAT-u so zbrali 5.017 lir, in ILVI 13.787 lir itd. Povsod drugod je v teku nabiralna akcija. Poleg protestnih pisem okupacijski vojaški upravi so poslale na OZN brozjavko žene ragona Stara mitnica, delavci ACEGAT-a, in Konopljane, iz podjetij Stock, Difi in Sromek itd.

Ze neštoterkrat smo poudarili, da se Tržancanom doli pravica na temelju italijanskih fašističnih zakonov, čeprav je že več kot tri leta, odkar smo fašizem in fašiste premagali in čeprav bo kmalu eno leto od kar je bila podpisana mirovna pogodba z Italijo, s katero je dovolj jasno povedano, da Trst ne spada več pod Italijo in da se niti v Italiji niti v Trstu ne sme več uganjati fašizem, kljub temu se nam še vedno sodi po fašističnih zakonih, ki niti v Italiji niso več v doliki meri, vabi kot pri nas. Zanimivo je tudi

dejstvo, da je po prav tem italijanskim fašističnem kazenskem zakonu, po katerem bodo sodili v torek aretiranim tovarišem sindikalistom, prepovedano govoriti pred sodiščem po slovensko in kdor bi zahteval nasprotno, je lahko brez daljnega kaznovan.

Naj na kratko omenimo člene tega fašističnega zakona od 15. maja 1932 leta. Gre za člene 502 in 505, ker pa se člen 505 nanaša tudi na člena 503 in 504, bomo navedli na kratko vsebino vseh štirih členov: V členu 502 se predvideva kazen 1000 lir za delavce, ki bi kolektivno zapustili delo v cilju vsiljevanja delodajalcem druge pogodbe od tistih, ki so določene. Člen 503 predvideva kazen zapora do enega leta in globo, ki ne sme biti nižja od 1000 lir za tiste delavce ali delodajalce, ki bi zagrešili dejanje omenjeno v členu 502. Člen 504 pa predvideva zaporno kazen do dveh let, če je dejanje iz člena 502 napravljeno v cilju prisiljevanja oblasti, da bi izvršile ali opustile ukrep ali pa vplivale na oblastveni odlok. Člen 505 pa predvideva v prejšnjih členih omenjene kazni za tiste delavce in delodajalce, ki bi razen omenjenih dejanj iz členov 503 in 504 izvršili dejanja iz člena 502 zgolj iz solidarnosti z ostalimi delavci ali pa zgolj iz solidarnosti ali protesta.

Menimo, da je vsaka beseda odveč, s katero bi lahko poudarili, kako globoko fašizem je zakon, na temelju katerega bodo sodili našim sindikalnim voditeljem. Vojaška uprava trdi, da je aretacija zakonita, toda — poudarjamo mi — ta zakonitost je fašistična zakonitost, za katero se v komentarju italijanskega kazenskega zakona, tiskanega leta 1945 pravi, da bo zadeva iz ome-

Stopnjuje se borba delavcev v vsej Italiji

Protesti in stavke - Velik odpor proti Fanfanijevemu načrtu - Sindikalna zborovanja v Neaplju in Milanu - Važen Togliattijev govor

RIM, 10 — Danes se je v Italiji janski zbornici nadaljevala diskusija o Marshallovemu načrtu. Med drugimi govorniki, ki so se oglašali k diskusiji, je govoril tudi Togliatti.

Togliatti je najprej dejal, da je nesmiselna trditve nekaterih demokristjanskih govornikov, da ni potrebna nadaljnja diskusija Marshallovo epomoči, češ da je Italija vse odločeno. Togliatti je nadalje ugotovil, da je prevara vse razobnavljanje lirskega fonda, ki naj bi rešil vprašanje južne Italije in za izboljšanje težkega položaja državnih uradnikov. Sam Truman je to zanikal v svojem govoru 3. aprila.

Togliatti poudarja tudi, da komunisti ne postavljajo nobenega vprašanja za sodelovanje Italije z ZDA. Da podpre svoje trditve, je Togliatti iznesel razgovor nekakega novinarja s Stalinom in govor Molotova. Oba, Stalin in Molotov sta prepričana, da je mogoče sodelovanje Sovjetske zveze z ZDA.

Togliatti je potem orisal položaj Italije zaradi dvostranskega pogoja med Italijo in ZDA. Zaradi te pogodbe se uničuje srednja industrija, temu uničenju sledijo množični odpusti. Ker pa še ni vse dovolj, je minister Fanfani predložil načrt, ki presega vse meje in se lahko označi, da je popolnoma fašističnega kova.

Mi želimo, da dejal Togliatti, prihraniti svetu velikansko nesrečo, ki bi izšla iz gospodovanja ene same vesleste v svetu in v posebej take vesleste, ki voje Amerika, ki vodi vojnoubojske politike. Dvojste stoletje mora postati stoletje sodelovanja med narodi in ne stoletje terorizma sil.

Corbino je pravilno dejal, radsluje Togliatti: ali se bomo ustavili danes ali v kratkem vojkanas. V resnici: ali se bomo ZDA

Dulles verjetno Marshallov naslednik

NEW YORK, 10 (Telepress) — Državni departman javlja, da bo Marshall odpotoval na zasedanje glavne skupščine OZN v Pariz v spremstvu svetnika za zunanjo politiko republikanec Fosterja Dullesa, ki je glavni pobornik ameriške hladne vojne proti Sovjetski zvezi. Uradno bo Dulles odpotoval v Pariz v študijske namene, toda njegov pravi položaj bo položaj zunanje ministrice, ker ga Marshall že smatra za svojega naslednika. Poročajo, da se je že pretekli teden Marshall sestal z Dullesom skoraj vsak dan in da je bil Dulles v Parizu predtelo jesen med konferenco zunanjih ministrov v Londonu. Takrat se je sestal z De Gaulleom in socialističnimi voditelji.

Senator Pepper je nekdo izjavil, da s imperializem in monopolne gospodarske teorije, ki jih Dulles pozna. In res je ta močniti in izvržbeni predstavniki finančnih interesov najbrvo podpiral nemške naciste nato Francov fašizem in sedaj skuša obnoviti močno Nemčijo pod ameriškim okriljem.

SEVERNI SENSI. — Cete osvobodilne vojske so zavzele mesto Hsinhsin 30 milj severno od Tajvana, prestolnice pokrajine Senci. 39. kuomintangova divizija je pri tem utrpela velike izgube.

Slabosoračunalni z načrti o Nemčiji

Nemško ljudstvo odločeno, da si pripori enotnost

BERLIN, 10. — Moskovski radio je oddal komentar Linieckega, ki analizira politiko zapadni držav v Nemčiji in delo konference v Koblenzu. Komentar zatrjuje, da je ta konference novo delanje zapadnih držav, ki ima namen razdeliti Nemčijo in da bo okupacijski statut podaljšal okupacijo Nemčije. Liniecki izjavlja, da bodo nove meje zapadnih dežel upravna razdelitev v smislu zahtev monopolov in angloameriške diplomacije.

Komentarji pripominja, da ni le slučaj, da so vašingtonski razgovori o morebitnih vojaških jamstvih ZDA zapadnemu bloku potekali v istem času, ko je zasedala konference v Frankfurtu in v Koblenzu. Ameriška diplomacija, zatrjuje Liniecki, skuja utrditi pozicije svojih zaveznikov na obeh obalah Rokavskega preliva in ohrabriti reakcionarje in nemške separatiste, za katere je zapadni blok jamstvo za njihova upanja. Toda voditelji zapadnih držav so slabo računalni. Bolj ko kdaj koli se uveljavlja volja nemškega ljudstva, da se bo borilo za svojo enotnost.

Socialdemokratska stranka, ki je še prejšnji teden odobrvala Clayev načrt za delitev Nemčije, je najbrže po navodilu Bevinja pristala na protipredloge, da se tako prevara javnost. To taktiko so predlagali laburistični voditelji, nemški socialdemokratski delegati, ki jo je vodil agent tajne službe Fritz Heine, ki se je vrnila z obiska v Angliji. Spricho francoske brezbrzičnosti glede ameriških načrtov je Bevin naklonjen spremembi Clayevega načrta in je predlagal protipredloge, ki so jih nemški deželni predsedniki sprejeli v Koblenzu. Praktično gre samo za rahlo spremembo Clayevega načrta, ki se v ničemer ne upira predlogu za delitev Nemčije. Predvidevajo pa, da Clay ne bo sprejel teh predlogov, ker je zahteval pritrilni ali odklonilni odgovor na frankfurtski ultimatum. Domnevajo, da bo ameriška politika zahtevala brezpopojno poslušnost in ne bo dovolila

Nov „anšlus“ pripravljajo za Avstrijo

DUNAJ, 10 — List „Oesterreichische Zeitung“ obtožuje ameriške okupacijske oblasti, da pripravljajo nov „anšlus“ — in to pot gospodarskega — Avstrije k zapadni Nemčiji.

List pripominja, da pomeni dvostranski dogovor za uveljavljanje Marshallovega načrta, ki so ga podpisali na Dunaju, odprto pot za invazijo kapitalizma zapadne Nemčije.

List pripominja, da pomeni dvostranski dogovor za uveljavljanje Marshallovega načrta, ki so ga podpisali na Dunaju, odprto pot za invazijo kapitalizma zapadne Nemčije.

Trgovinski odnosi med ČSR in Italijo

PRAGA, 10 — Minister za zunanjo trgovino dr. Gregor je izjavil, da ima ČSR namen razširiti trgovinske odnose z Italijo. ČSR ima namen skleniti z Italijo dogovor na podlagi kliringa in ne na podlagi kompenzacije. Razgovori za ta dogovor se bodo začeli v septembru.

Britanska vlada odgovorna za nadaljevanje vojne v Palestini

Odločitev podaljšanja premirja je maneuver, ki hoče prisiliti žide, da brezpopojno sprejmejo Bernadottove predloge

JERUZALEM, 10 — Premirje, ki bi bilo moralo končati ob 10. uri, so podaljšali v Jeruzalemu do 12. dne, da se da možnost in selitve vsemu osebju iz demilitarizirane cone na gori Skopus.

Drugače pa je dan potekel v Jeruzalemu skoraj mirno razen kratkotrajnega topniškega ognja v okolici iz Tel Aviva so javili, da sta dve letali bombardirali mesto, medtem sta ko drugi dve napadli nekaj židovskih položajev pri Damenu.

Uradna židovska radijska postaja poroča, da so židovske enice zasedle važen položaj na področju Sedjeire pri Nazaretu. V Galileji so židje napadli in zavzeli nekaj dobrih strateških oporišč ter letališča Lydda.

Na severni fronti, kjer operirajo sirske enice, so se ponovi rudi ogorčeni boji. Opača se tudi velika aktivnost letalstva.

Egiptsko vojno poročilo omenja lokalne boje na južni fronti, kjer so Egiptčani in židje izgubili in pridobili nekaj položajev. Vse kaže, da se bojujoče se stranke temeljito pripravljajo na splošno ofenzivo, ki naj bi odločila o nadaljnjem poteku bojev v Palestini.

Danes je Varnostni svet prejel prepis Bernadottovega poziva bojnim silam strankam v Palestini za podaljšanje premirja. Bernadotte je odpotoval v New York, kamor bo prispel v ponedeljek.

Dr. Goldman, predstavnik Židovske agencije, je izjavil dopisniku AFP, da edino Varnostni svet, ki se bo sestal v torek, lahko prisili Arabce, da sprejmejo podaljšanje premirja.

Grof Bernadotte je naslovil izraelski državi brozjavko, v katerem enobojno Arabce, ki niso hoteli sprejeti njegovega predloga za podaljšanje premirja. Med drugim pravi, da bo Varnostni svet podvel ukrepe, ki bodo zagotovili mir v Palestini. Bernadotte se bo vrnil čez nekaj dni v Palestino, da nadaljuje svoje eposredovanje.

Ves britanski tisk poudarja danes dejstvo, da Arabci niso sprejeli predloga o podaljšanju premirja in da se je v Palestini zopet začela vojna. „Daily Workers“ obtožuje britansko vlado, da je opogumila Arabce za nadaljevanje vojne in da je spodbujala Bernadotte dobival navdihove za svoje predloge ravno od Foreign Officea. Odklonitev predloga, piše list, je političen maneuver, ki ima namen prisiliti žide, da brezpopojno sprejmejo Bernadottove predloge.

Program današnje proslave v Padričah

1. Hitej Slovania (igra godba na pihala).
2. Otvoritveni govor.
3. Razvitej društvenega prapora.
4. „S pesmijo na delo (pole pevski zbor iz Padrič).
5. Odklonitev najstarejših pevcev.
6. „Svoboda je naša domovina“ (pole pevski zbor iz Padrič).
7. Pozdrav SHPZ in Centro di Cultura.
8. Recitacija.
9. „Venček slovenskih narodnih pesmi“ (igra godba na pihala).
10. Pevski zbori iz openskega okraja zapoje: a) „Pozdravljena domovina“ (dirigira tov. Ferluga iz Gročane), b) „Bavovica“ (dirigira tov. Malit z Opčine).
11. Pevski zbori iz dolinskega in miljskega okraja zapoje: a) „Sem pevec“ (dirigira tov. Zerjal iz Bolunca), b) „Slovian na dana“ (dirigira tov. Loredan iz Skoflj).
12. Pevski zbori iz nabrežinskega okraja zapoje: a) „Partizanska“ (dirigira tov. Milit iz Zgonika), b) „Selačka“ (dirigira tov. Obad iz Saleza).
13. Pevski zbori spodnje okolice zapoje: a) „Zdravica“ (dirigira tov. Lavrencia iz Lombarja), b) „Vojar na udaru“ (dirigira tov. Jagodic iz Rojana).
14. Godba na pihala.
15. Združeni pevski zbori z vsega Tržaškega ozemlja zapoje: a) „V nove zarje“ (dirigira tov. Cibic s Proseka), b) „Naša pesma“ (dirigira tov. Zidaric iz Sempolaja), c) „Staligradska“ (dirigira tov. Cerk iz Trsta), d) „Pesem o svobodi“ (dirigira tov. Fabris iz Magdalene).

Posledice Marshallovega načrta

Načrtno uničevanje francoske letalske industrije

Nadaljuje se stavka pomorščakov in uslužbencev francoskega finančnega ministrstva

PARIZ, 10 — Francoski ministrski svet je imenoval bivšega ravnatelja letalskih tovarn d'Argenteuil Poteza za likvidatorja francoske nacionalizirane letalske industrije. Skicp francoskega ministrskega sveta predvideva, da bo francoska letalska industrija izdelovala samo lahka letala, medtem ko bo izdelovanje težkih letal pa pod kontrolo ZDA, od koder bo francija uvaževala vse potrebne dele. Množični odpusti delavcev v letalski industriji so znak prihodnje francoske uničenja francoske težke industrije. Pred tem ukrepom je francoska vlada postavila v upravo državnih letalskih tovarn ljudi, ki so temo sodelovali z nacisti med okupacijo.

V času, ko Schumanova francosko-ameriška vlada uničuje francosko industrijo, se nadaljuje v marsjeemk pristanišču velika stavka pomorščakov, kljub vabam in pozivom delodajalskih sindikatov „Force Ouvrière“. Popoldne so sestali predstavniki pomorščakov in delodajalcev, toda ni prišlo do sporazuma.

Kakor poročaja v zadnjem trestniku, se zdi, da se bo stavka pomorščakov uspešno končala za stavkujoče.

Iz Saint Etienne poročajo, da je stopilo v stavko 1500 delavcev 20% povirane mezd. Stavka uslužbenecv in nameščenecv finančnega ministrstva se je sinoči razširila. Računajo, da stavka po vsej Franciji večinoma uslužbenecv. Edino v Brestu je stavka samo delna. Danes pa so se pridružili stavki uslužbenecv finančnega ministrstva tudi funkcionarji ekonomskih odsekov, uslužbeneci ministrstva za obnovo in gradnje.

Francoski odbor demokratske mladine je objavil komunikve, v katerem javlja, da so oblasti ameriške cone Nemčije odklonile vojo 800 mladincem za prehod skozzi lo čeno. Mladinci bi morali oditi 23. julija na počitnice na Češkoslovaško, v Poljsko, Bolgarijo in Romunijo. Demokratska mladina o se stro obsoja postopanje ameriških oblasti, ki so ponovno dokazale svojo pristranost.

Tudi madžarski Jugoslovani zavračajo resolucijo proti KPJ

BUDIMPESTA, 10 — Kakor poročajo, je policija aretirala člana osrednje uprave Zvezje Južnih Slovanov na Madžarskem Edvarda Katoriga in Mate Tomiča, ker sta zavrnila zahtevo stranke madžarskih delovnih ljudi, da ob odsotidi Centralni komite KPJ v zvezi z resolucijo Informbiroja.

Predstavnika jugoslovanske narodne manjšine sta bila aretirana takoj po konferenci v Mohaču, ki jo je organizirala stranka madžarskih delovnih ljudi za jugoslovansko narodno manjšino z namenom, da bi se tam sprejela resolucija, ki bi obsodila Centralni komite KPJ. Član osrednje uprave Mate Tomič je na tej konferenci zavrnil nepravilne obtožbe stranke madžarskih delovnih ljudi. Prav tako so vsi navzoči pripadniki jugoslovanske narodne manjšine zavrnili resolucijo zoper Centralni komite KPJ, ki jo je na konferenci predložil predstavnik stranke madžarskih delovnih ljudi.

FILADELFIJA — Demokratski senator Pepper je izjavil, da je general Eisenhower definitivno odklonil kandidacijo za predsednika.

VARSAVA — Osrednji odbor poljskih sindikatov je postal v imenu 3 milijonov članov brozjavko predsedniku francoske republike v obliki razstavo o življenju in delu mladine. Jugoslovanski oddelek razstave bo prikazoval življenjske in delovne pogoje mladih jugoslovanskih delavcev.

Velik uspeh vpisovanja ljudskega posojila v Jugoslaviji

Vpisovanje je preseglo 3 milijarde din in doseglo 89% predvidene vsote

BEOGRAD, 10 — Zvezna komisija za podpisovanje ljudskega posojila poroča, da je bilo po vsej državi do 8. t. m. podpisano že 3 milijarde 112.849.000 dinarjev.

Iz vseh krajev Jugoslavije pa prihajajo poročila, da se ljudstvo množično odziva podpisovanju posojila za obnovo in industrializacijo svoje države. Tudi težke obtožbe Informbiroja partijskemu vodstvu v Jugoslaviji niso zmedle ljudstva, ki s takim množičnim odzivom pri podpisovanju posojila dokazuje svoje neomajno zaupanje ljudski oblasti, svojemu državnemu vodstvu in komunistični partiji.

Po dosedanjih poročilih so do sedaj največ vplačali delavci in mesničenci, ki so razumeli velikanski pomen ljudskega posojila in vsestranske ugodnosti, ki jih to posojilo nudi podpisnikom. Obenem pa so z vpisovanjem dokazali, da so najzavednejši del prebivalstva in da so res avantgarda delovnega ljudstva za izgraditev socializma.

Po posameznih ljudskih republikah so bile vpisane sledeče vsote: LR Srbija din 1.101.837.000, LR Hrvatska din 566.297.000, LR Slovenija din 263.419.000, LR Bosna in Hercegovina din 374.483.000, LR Makedonija din 157.563.000, LR Crna gora din 115.661.000, priprajeno.

dniki Jugoslovanske armade din 583.589.000.

Po dosedanjih rezultatih se predvideva, da bo podpis posojila znatno prekoratil v načrtu predvideno vsoto.

OTTAWA, 10 (AFP) — S posebnim spomenikom zahtevajo člani „United Mine workers“ nacionalizacijo rudnikov, da zaščitijo ogromna leona fašizma, pripadajočih toliko v nebu vpijočih krivice. Zato ga je Vatikani po svojih škofih, prodanih jazsmu vedu, preganjal. Pokojni Virgil je imel zbran vse dokazni material o vatiškani politiki proti Slovincem, ki je kompromitiral najvišje verske predstavnike v njihovi profašistični politiki.

Veliko delo je izvršil pokojni Štek z zbiranjem primorske folklorne, zgodovinskih podatkov primorskih Slovincem itd., od česar pa je še zelo malo objavil. Večina zbranih podatkov je neprecenljive vrednosti in njegova zapuščina čaka sposobnega človeka, ki bo objavil življenjsko delo pokojnika. Med drugim je njegovo delo tudi znamenita knjižnica v Tonaju, ki jo je uredil in izpopolnil.

Bil je odločen priista Osvobodilne fronte in vesolovanskega bratstva. Takole je dejal v nekem pogovoru, objavljenem v knjigi „Primorska duhovščina za FLRJA“:

Ko se je ustanovila OF, je bilo naravno, da je prevzela vodstvo slovenskega naroda. To je bila zapoved zgodovine.

Zadnje mesece je trpel na neznanem glavoobu, o čemer nam je v svojih pisnih čestotil. Zato se je moral podvrežiti težki operaciji, ki ga je stala življenje, in ga je posvetil odločni boju za narodno in socialno enakopravnost primorskih Slovincem in istrskih Hrvatov.

Slava njegovemu spominu!

Mednarodna konferenca delovne mladine

BEOGRAD, 10 (Tanjug) — Od 8. do 15. avgusta bo v Varšavi mednarodna konferenca delovne mladine. Razpravljali bodo o ukrepih za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev mladine po vsem svetu in posebno še v kapitalističnih, kolonialnih in neodvisnih deželah.

Posebni urad za vprašanja delovne mladine je n. pr. ugotovil, da je povprečna življenjska doba v Indiji 25 let in da je na 2.500.000 brezposelnih v Italiji na milijon mladih. Na konferenci bodo preučili vprašanje brezposelnosti in vprašanje javljanja, o industrijski zakonodaji in o ukrepih za zaščito delavcev na delu.

V okviru priprav za konferenco so bila zborovanja v vseh državah, kjer obstajajo organizacije demokratske mladine, kakor n. pr. v Franciji, Trstu, Italiji in drugih državah. Organizacija jugoslovanske ljudske mladine bo predstavljala na varšavski konferenci 20 delegatov in 10 opazovalcev. Eden od jugoslovanskih delegatov bo imel referat o borbi za ukinitev dela za otroke, za socialno zakonodajo in za izenačenje mezd z delom. Poleg konference bodo organizirali razstavo o življenju in delu mladine. Jugoslovanski oddelek razstave bo prikazoval življenjske in delovne pogoje mladih jugoslovanskih delavcev.

Kratke vesti

FILADELFIJA — Demokratski senator Pepper je izjavil, da je general Eisenhower definitivno odklonil kandidacijo za predsednika.

VARSAVA — Osrednji odbor poljskih sindikatov je postal v imenu 3 milijonov članov brozjavko predsedniku francoske republike v obliki razstavo o življenju in delu mladine. Jugoslovanski oddelek razstave bo prikazoval življenjske in delovne pogoje mladih jugoslovanskih delavcev.

OSNUTEK PROGRAMA Komunistične partije Jugoslavije

SKLEP CENTRALNEGA KOMITEJA KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE

Začet se je močan razvoj za-
drug, ki zbirajo okrog sebe ve-
likanske množice malih in sred-
njih kmetov in ki so močna go-
nilna sila za gospodarsko in kul-
turno dvigovanje vasi ter za na-
predek in socialistično preobraz-
bo poljedelstva.

Novi državni aparat se je še
bolj razvil. Razvil se je nov
pravni red in demokratični sod-
ni sistem. Močno so se razvili
krajinski organi ljudskih oblasti
in iniciativni delovni množice za
sodelovanje delovnih ljudi pri
upravljanju države in pri kon-
trolni državnih organov.

Podpira se izgraditev obrtnega
zadrugstva in razcvet domače
obrtne dejavnosti. Začela se je
vsestranska kulturna preobrazba
dežele. Vedno večje podpore je
delež razvoju znanosti in njene
uporabe. Zagotovljeni so osnovni
pogoji za dostojno življenje in-
teligenke, ki se vedno bolj predano
vključuje v socialistično gradi-
tev.

Nadaljuje se zgraditev močne
ljudske armade, čuvarja miru in
varnosti dežele.

Jugoslavija, ki tako nadaljuje
svojo graditev na pridobitvah
narodnoosvobodilne borbe, čvrsto
napreduje v graditvi socialistične
države. Za izgraditev socializma
v Jugoslaviji so dani vsi zunanji
in notranji pogoji.

Izgraditev socializma v Jugosla-
viji je današnja etapa borbe
delavskega razreda in delovnih
množic na poti h končnemu cilju
delavskega razreda — k izgra-
ditvi komunistične države, t. j.
države, v kateri ne bo več nobe-
ne razredne razlike in v kateri
bo vsak človek delal po svojih
sposobnostih, dobival pa po svo-
jih potrebah.

Marksiem-leninizem vodi KPJ v borbi za izgraditev socializma

V borbi za izgraditev socia-
lizma kakor tudi v vsej svoji
dejavnosti vodi Komunistično
partijo Jugoslavije nauk mark-
sizma-leninizma, izkušnje medna-
rodnega delavskega gibanja
sploh, posebej pa izkušnje vse-
zvezne komunistične partije
(bolševikov) in njene lastne
izkušnje, pridobljene: prvič v
borbi proti razrednemu sovra-
zniku ter njegovim agenturam v
delavskem gibanju in — Komu-
nistični partiji (obdobje 1918—
1929, obdobje 1929—1937, obdobje
1937—1941), drugič v oboroženi
vstaji za nacionalno osvoboditev
dežele in osvoboditvi oblasti (ob-
dobje narodnoosvobodilne borbe
1941—1945), tretjič v borbi za
obnovo in izgraditev dežele na
novi, socialistični osnovi (ob-
dobje po osvoboditvi).

III
Komunistična partija Jugoslavije
je na čelu delavskega razreda in
vsega delovnega ljudstva mesta
in vasi, zbranega po pretežni ve-
čini v Ljudski fronti, se bori v
sedanji etapi za izgraditev socia-
lizma kot prve faze komunizma,
to se pravi za izgraditev takih
družbenih odnosov, v katerih bo
proizvajalca sredstva socia-
lizma, proizvodnja plansko or-
ganizirana, uničene možnosti iz-
koriščanja človeka po človeku,
likvidiran razredni antagonizem
in uveljavljeno načelo: sleherni
po svojih sposobnostih, sleherni
mu po njegovem delu.

V pogojih borbe za izgraditev
socializma v naši deželi bo traja-
la razredna borba do končne
likvidacije izkoriščevalskih ele-
mentov.

Vzporedno z močnim sociali-

stičnim sektorjem, ki je zajel in-
dustrijo, banke, promet in vele-
trgovino, v glavnem pa tudi tr-
govino na drobno, nadalje del
poljedelstva in obliki državne
zadrugne lastnine, je v mestih
tudi mala drobna blagovna pro-
izvodnja (obrtniki), v poljedel-
stvu pa ta v veliki meri pre-
vladuje in se iz nje neogibno po-
nirajo kapitalistični odnosi, na
njeni osnovi se razvija razredna
diferenciacija.

Ljudska oblast je pri tem odlo-
na na strani malega in srednjega
kmeta, ki ju ščiti pred izkoriš-
čanjem in ki varuje njuno po-
sest pred ropanjem vaskih obrt-
nikov. Komunistična partija, ki
ima nenehno pred očmi dejstvo,
da socialistična izgraditev ni mo-
gla brez likvidacije kapitali-
stičnih elementov na vasi, meni,
da je še nadalje naloga države
delovnega ljudstva, da — oprta
na aktivno podporo širokih slo-
jev delovnih kmetov — omejuje
kapitalistične elemente na vasi
(vasko bogataše) v njihovi izko-
riščevalski aktivnosti in da lomi
njihov odpor proti ukrepom drž-
ave delovnega ljudstva, katerih
namen je okrepiti pozicije socia-
lističnega sektorja narodnega go-
sposdarstva sploh, a na vasi še
posebej.

Hkrati se bo Partija borila za
krepitev in razvijanje kmetijske-
ga zadrugstva kot najpriklad-
nejše organizacijske oblike za
zbiranje kmetičkih delovnih mno-
žic v borbi za izgraditvi vaskih iz-
koriščevalcev, kakor tudi za pri-
tegnitve delovnih kmetov k so-
cialistični graditvi.

Komunistična partija meni
dalje, da je naloga države del-
ovnega ljudstva podpirati obrt-
nike, da bi se lahko v najrazlič-
nejših oblikah vključili v socia-
listično graditve, zlasti pa, skr-
beti, da se ohrani in razvije vi-
soka kakovost njihovega dela.
Pri tem Komunistična partija
poudarja, da se lahko v raznih
oblikah vključijo v sistem socia-
lističnega gospodarstva samo na
podlagi popolne prostovoljnosti
in zavestne odločitve samih obrt-
nikov. Vsako umetno forsiranje
ali administrativno miljenje ali
ustvarjanje splošnih šablon bi
lahko škodovalo samemu proces-
su vključevanja obrtnikov v so-
cialistično graditve in kakovosti
obrtne proizvodnje, pa tudi po-
trebni povezavnosti delovnih
obrtnikov z delavskim razredom
in ostalimi delovnimi ljudmi.
Komunistična partija, ki ščiti de-
lovne obrtnike pred propadom
in jim kaže pot v socializ-
em, se bo hkrati najodločneje
borila proti vsem pojavom kapita-
lističnih težej, ki se pojavljajo
na bazi drobne blagovne pro-
izvodnje.

Komunistična partija priznava
pravico osebnih lastnine predme-
tne osebnosti uporabe (vstevši sta-
novanjske prostore), kakor tudi
pravico, da mali proizvajalci po-
sredujejo proizvajalca sredstva, ki
ne služijo eksploataciji drugih
ljudi.

Partija se bo v tej etapi borila
za izgraditev socialistične države,
ki bo ureničena:

1. z vsestransko krepitevijo in z
nadaljnjim razvijanjem socia-
lističnega sektorja narodnega go-
sposdarstva v obliki državne in
zadrugne lastnine;

2. s krepitevijo zveze delavskega
razreda z delovnimi kmeti in
vsemi delovnimi množicami ter
naslanjajoč se na to zvezo v vse-
stranski borbi za likvidacijo
ostankov kapitalizma, upoštevajo-
je pri tem, da mora biti ta borba
v skladu s sočasnim porastom

moči in organizacijske sposo-
bnosti socialističnega sektorja na-
rodnega gospodarstva.

Osnovna karakteristika naše
ljudske oblasti (ljudskih odbor-
ov, ljudskih skupščin) je v tem,
da je to oblast delovnega ljud-
stva mesta in vasi, v kateri ima
vodilno vlogo delavski razred.
Partija mora pri tem upoštevati,
da se v posamezne organe
ljudske oblasti še vedno vtiho-
plajo reakcionarni elementi in da
je potrebna stalna budnost in
borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je
prav tista oblast, s pomočjo ka-

Okrepitev in izgraditev ljudske oblasti

Na temelju tega postavlja V.
kongres Komunistične partije Ju-
goslavije v vprašanju ljudske ob-
lasti naslednje naloge:

1. nadaljnjo okrepitev in gra-
ditev ljudske oblasti (ljudskih
odborov, ljudskih skupščin) kot
orožja delovnega ljudstva v bor-
bi za izgraditev socializma;

2. volitev najboljših predstavi-
kov delovnega ljudstva v vse vo-
lilne organe ljudske oblasti;

3. nenehno krepitev povezo-
vanj organov ljudske oblasti z de-
lovnimi množicami in vedno širše

tere se delovni ljudje naše dežele
uspešno bora proti ostankom ka-
pitalizma in za izgraditev socia-
listične države. Vodilna vloga
delavskega razreda v ljudski ob-
lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-
ste osnovne karakteristike dikta-
ture proletariata, ki zagotavlja
jo socialistični razvoj dežele, a
to so: ta oblast je sposobna zlo-
miti odpor izkoriščevalcev; ta
oblast je sposobna organizirati iz-
graditev socializma; ta oblast je
najprikladnejša, da v borbi za
vnesenje socializma združi
vse množice delovnega ljud-
stva.

Partija mora pri tem upoštevati,
da se v posamezne organe
ljudske oblasti še vedno vtiho-
plajo reakcionarni elementi in da
je potrebna stalna budnost in
borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je
prav tista oblast, s pomočjo ka-

Okrepitev in izgraditev ljudske oblasti

Na temelju tega postavlja V.
kongres Komunistične partije Ju-
goslavije v vprašanju ljudske ob-
lasti naslednje naloge:

1. nadaljnjo okrepitev in gra-
ditev ljudske oblasti (ljudskih
odborov, ljudskih skupščin) kot
orožja delovnega ljudstva v bor-
bi za izgraditev socializma;

2. volitev najboljših predstavi-
kov delovnega ljudstva v vse vo-
lilne organe ljudske oblasti;

3. nenehno krepitev povezo-
vanj organov ljudske oblasti z de-
lovnimi množicami in vedno širše

tere se delovni ljudje naše dežele

uspešno bora proti ostankom ka-

pitalizma in za izgraditev socia-

listične države. Vodilna vloga

delavskega razreda v ljudski ob-

lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-

ste osnovne karakteristike dikta-

ture proletariata, ki zagotavlja

jo socialistični razvoj dežele, a

to so: ta oblast je sposobna zlo-

miti odpor izkoriščevalcev; ta

oblast je sposobna organizirati iz-

graditev socializma; ta oblast je

najprikladnejša, da v borbi za

vnesenje socializma združi

vse množice delovnega ljud-

stva.

Partija mora pri tem upoštevati,

da se v posamezne organe

ljudske oblasti še vedno vtiho-

plajo reakcionarni elementi in da

je potrebna stalna budnost in

borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je

prav tista oblast, s pomočjo ka-

pitalizma in za izgraditev socia-

listične države. Vodilna vloga

delavskega razreda v ljudski ob-

lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-

ste osnovne karakteristike dikta-

ture proletariata, ki zagotavlja

jo socialistični razvoj dežele, a

to so: ta oblast je sposobna zlo-

miti odpor izkoriščevalcev; ta

oblast je sposobna organizirati iz-

graditev socializma; ta oblast je

najprikladnejša, da v borbi za

vnesenje socializma združi

vse množice delovnega ljud-

stva.

Partija mora pri tem upoštevati,

da se v posamezne organe

ljudske oblasti še vedno vtiho-

plajo reakcionarni elementi in da

je potrebna stalna budnost in

borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je

prav tista oblast, s pomočjo ka-

pitalizma in za izgraditev socia-

listične države. Vodilna vloga

delavskega razreda v ljudski ob-

lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-

ste osnovne karakteristike dikta-

ture proletariata, ki zagotavlja

jo socialistični razvoj dežele, a

to so: ta oblast je sposobna zlo-

miti odpor izkoriščevalcev; ta

oblast je sposobna organizirati iz-

graditev socializma; ta oblast je

najprikladnejša, da v borbi za

vnesenje socializma združi

vse množice delovnega ljud-

stva.

Partija mora pri tem upoštevati,

da se v posamezne organe

ljudske oblasti še vedno vtiho-

plajo reakcionarni elementi in da

je potrebna stalna budnost in

borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je

prav tista oblast, s pomočjo ka-

pitalizma in za izgraditev socia-

listične države. Vodilna vloga

delavskega razreda v ljudski ob-

lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-

ste osnovne karakteristike dikta-

ture proletariata, ki zagotavlja

jo socialistični razvoj dežele, a

to so: ta oblast je sposobna zlo-

miti odpor izkoriščevalcev; ta

oblast je sposobna organizirati iz-

graditev socializma; ta oblast je

najprikladnejša, da v borbi za

vnesenje socializma združi

vse množice delovnega ljud-

stva.

Partija mora pri tem upoštevati,

da se v posamezne organe

ljudske oblasti še vedno vtiho-

plajo reakcionarni elementi in da

je potrebna stalna budnost in

borba proti njim.

Ljudska oblast v Jugoslaviji je

prav tista oblast, s pomočjo ka-

pitalizma in za izgraditev socia-

listične države. Vodilna vloga

delavskega razreda v ljudski ob-

lasti zagotavlja, da ima le-ta fi-

ste osnovne karakteristike dikta-

ture proletariata, ki zagotavlja

jo socialistični razvoj dežele, a

to so: ta oblast je sposobna zlo-

miti odpor izkoriščevalcev; ta

oblast je sposobna organizirati iz-

graditev socializma; ta oblast je

najprikladnejša, da v borbi za

vnesenje socializma združi

vse množice delovnega ljud-

stva.

njeno delo za izgraditev socia-
lizma;

5. nenehna in neizprosna bor-
ba proti vsakršnemu birokratizmu
kot reakcionarni dediščini, ki od-
tujuje državni aparat ljudstvu,
kot resni oviri na poti k naglemu
gospodarskemu, političnemu in
kulturnemu napredu dežele in
delovnega ljudstva;

6. neutrudljivo delo za dvig po-
litične, strokovne in kulturne
ravnih organov ljudske oblasti;

7. razvijanje iniciative lokalnih
organov ljudske oblasti in vse-
stranska krepitev lokalnega go-
sposdarstva.

Narodi Jugoslavije so si z
orožjem izbojevali enakopravnost
v skupnem boju proti fašistič-
nim zavojevalcem in vsem do-
maćim hegemonistom in šovinis-
tom ter s svojo svobodno izra-
zno voljo — na podlagi pravice
narodov do samoodločitve, vstevši
tudi pravico do odcepitve, vstevši
tudi sedanjemu skupno državo.
Enakopravnost narodov Jugosla-
vije je že utemeljena v držav-
nem pogledu in zajamčena z ob-
stoječo ustavo Federativne ljud-
ske republike Jugoslavije in usta-
vami ljudskih republik (Ljud-
ske republike Srbije, Ljudske
republike Hrvatske, Ljudske re-
publike Slovenije, Ljudske repub-

like Bosne in Hercegovine, Ljud-
ske republike Makedonije in
Ljudske republike Črne gore).

Enakopravnost, bratstvo in eno-
tost narodov Jugoslavije so se
še bolj okrepile med bojem za
obnovo in izgraditev države na
novi socialistični osnovi. Fede-
rativna ljudska republika Jugosla-
vija je že dokazala svojo živ-
ljenjsko sposobnost in možnost
vsestranskega napredka.

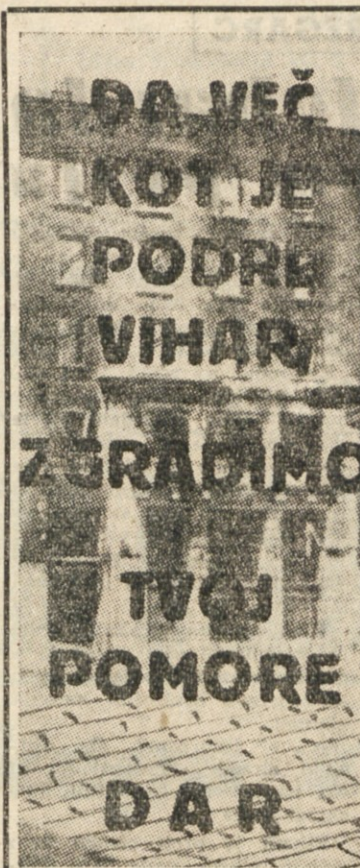
Borec se na čelu narodov Ju-
goslavije za nadaljnji razvoj in
okrepitev njihove enakopravno-
sti, bratstva in enotnosti mora
imeti Partija stalno pred očmi,
da se ostanki šovinizma in na-
cionalizma najdalje in najbolj tr-
dovratno držijo, in da je po-
trebno vsestransko in vitljivo
vzgojno delo, da bi jih obvladali.

Naloge Partije v tem vpraša-
nju so:

1. varovanje, krepitev in na-
daljnje razvijanje nacionalne ena-
kopravnosti narodov Jugoslavije;

2. vsestransko gospodarsko dvig-
vanje in krepitev ljudskih repub-
lik, tako da se morejo neovirano
razvijati na vseh področjih go-
sposdarstva in kulturnega življe-
nja ter biti obenem harmonični
deli celote — Federativne ljud-
ske republike Jugoslavije;

(Se nadaljuje)

	LIR
PREJSNJI ZNESEK . . .	739.681
SASA JURKIC . . .	500
ANDRO JURKIC . . .	500
ZIDARIC STANKO . . .	300
MARIJA BRUS . . .	1.000
ANTONIJA MODIC . . .	500

SKUPAJ 742.481

(Nadaljevanje objavljaja do-
sedanjih darovalcev sledi).

OPOZORILO. Prispevki v
sklad s za graditev novih zidov
na slovanskem kulturnem po-
gorscu se sprejemajo: v ul.
Machiavelli št. 1/1, pri vseh
slovenskih in hrvaških pro-
svetnih društvih na Tržaškem
ozemlju in pri upravi «Primor-
skega dnevnika» ul. S. Fran-
cesco št. 20. Za prispevek v
znesku nad 100 lir prejme da-
rovalac začasno potrdilo, na
podlagi katerega pa CASTNO
PRIZNANICO glasečo se na
njegovo ime.

Iz Benečije

AZLA

Med našo vasio in St. Lenar-
tom je cementna tovarna, v ka-
teri si z muko zaslužijo vsakdanji
kruh številni delavci, večina
domačini. Med delavstvom vladajo
tovariški odnosi in mnogi so
prav dobri in zavedni Slovenci.
Gospodar tovarne pa je zagreben
sovražnik Slovencev, zato dela

zavednim delavcem težave kjer
koli more, da bi jih na ta način
prisilil, naj zapustijo delo.

Ne mine dan, da ne bi koga
hrulili za vsako malenkost, čeprav
ravno najbolj zavedni vestno vr-
šijo svoje delo. Trikolonisti jih
pa strasio, da jih bodo kamio-
ni v kratkem odpeljali v Neapelj
v taborišče. To je že večkrat do-
življal delavec Obid Battista in
mnogi drugi.

ERBEC

Kot po vseh krajih Furlanije
in Benečije, je tudi k nam roma-
la fat

